

GM-VÁLASZ AZ AGGÁLYOKRA

Az Amerikai Szójaszövetség sajtótájékoztatója

Az American Soybean Association Budapesten szervezett sajtótájékoztatóján neves előadókat bízott meg azzal, hogy az agrárújságírókon keresztül tájékoztassa az érintetteket a GM (genetically manipulated, genetikailag kezelt, vagy más néven; biológiai úton előállított) állati takarmányokkal, közülük is az RR szójababbal és szójadarával kapcsolatos kérdésekről és az EU tervezett szabályozásáról. Richard Phipps (Dept. of Agriculture, Univ. of Reading, UK) sorra vette a GM takarmányokkal kapcsolatos aggályokat és az azokra a tudomány által adott válaszokat. Tudományos kísérleteket hozott fel annak bizonyítására, hogy a tradicionális "anyanövényhez" képest nem tér el az összetételük, tápértékük, az állatok ugyanolyan szívesen fogyasztják őket, és termelésük sem változik hatásukra. De a közvéleményt leginkább aggasztó kérdésekre is előállt kísérleti adatokkal, amelyek szerint a GM növény DNS molekulái nem mutathatók ki az állati termékekben, tehát nem jelenthet veszélyt az emberre ezek fogyasztása. Hivatkozott arra is – és mitagadás ez a magyarázat logikusnak tűnik – hogy a biológiai úton előállított növényekbe maximum egy-két génmódosítást viszünk be célzottan, követhetően, míg a hagyományos növénynevelés, a szelekció során már rengeteg gént változtattunk.

Szükségszerűnek tartja az új technológia bevezetését a takarmányok termelésében, amit azzal indokol, hogy a genetikai előrehaladás a hagyományos módszerek alkalmazása mellett lassul, a népesség egyre növekszik és a szántóterületek nagysága nem növelhető tovább.

Kiemeli a GM növények alkalmazá-

sából származó környezeti előnyöket, amelyek között szerepel, hogy kevesebb peszticidet kell használnunk, kevesebbszer kell azt kiszórni és kevéssé toxikus anyagok is használhatók. Mindezek humán egészségügyi hatása pedig pozitív.

Végül egy érdekes felmérést közölt, amely szerint 1999-ben az USA lakosságának körében végzett felmérés során az emberek 78%-a válaszolt igennel arra a kérdésre, hogy előnyben részesítené-e a biotechnológia felhasználását, ha azzal a kemikáliák felhasználása csökkenthető. Franciaországban ugyanerre 52%, Nagy-Britanniában 50% válaszolt igennel. A felmérés eredményét pe-

dig úgy értékelte, hogy minden technológiai váltás természetesen félelmet vált ki, de számos példa bizonyítja –és itt olyanokat sorolt fel, mint a humán himlőoltás vagy a használatoknál a mesterséges termékenyítés bevezetése– hogy a társadalom végül befogadja az újításokat.

Dr. Hartwig Böhme, aki annak a németországi takarmányozási intézetnek munkatársa, ahol a GM takarmányokat vizsgálják, beszámolt a vizsgálataik nyomán az EU illetékes szerveinél kialakított pillanatnyi álláspontokról. A későbbiekben szívesen helyet adunk az ASA által a témában rendelkezésünkre bocsátandó kísérleti eredmények közlésének.

FOLYTATÓDIK A MAGYAR-VIETNAMEI KISÁLLATTENYÉSZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A 2. Magyar-Vietnami kisállattenyésztési szimpózium eredményei

A magyar-vietnami kisállattenyésztési, kutatási és génmegőrzési együttműködés szervezése a KÁTKI részéről Dr. Do thi Dong Xuan 1996-ban és 1997-ben Vietnamban (Thu Duc Egyetem, Saigon) folytatott tárgyalásaival kezdődött. Már akkor előzetes megállapodás született egy közös konferencia szervezéséről.

Az 1. konferenciát 1998 márciusában Ho Chi Minh City-ben a KÁTKI, a HAKI (Szarvas) és a Thu Duc Egyetem szervezte meg, melyen 10 magyar baromfitenyésztő szakember vett részt előadással. A konferencián elfogadott együttműködési javaslat alapján a KÁTKI kezdeményezte a szakmai oktatási, kutatási és nemesítési együttműködést vietnami intézményekkel az alábbi témákban:

- baromfi- és nyúltenyésztés,
 - háziállatok génmegőrzése,
 - állategészségügyi oktatás és kutatás,
 - a fenti témákhoz kapcsolódó egyéb kutatási és oktatási témakörök.
- Kezdeményezésünket mind vietnami kormányzati szinten, mind az egyes intézményekben igen kedvezően fogadták.
- A magyar-vietnami agrár K+F együttműködéssei kapcsolatosan a kisállattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet (KÁTKI) és a Halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI, Szarvas) vállalta a jelzett együttműködési programok koordinálását. Ennek keretében a KÁTKI, személy szerint Dr. Kisné Do thi Dong Xuan és Dr. Szalay István együttműködési megállapodásokat készítettek és folyamatos kapcsolatot tartottak az alábbi szervezetekkel ill. intézményi vezetőkkel:



- Bui Cach Tuyen, a Nemzeti Egyetem (Ho Chi Minh Város) részeként működő Thu Duc Mezőgazdasági Egyetem rektora,
- Chau Ba Loc, a Can Tho Egyetem Állattenyésztési kar dékánja,
- Ngyuen Dang Vang, a Vietnami Állattenyésztési Kutató Intézet (Hanoi) vezérigazgatója,
- Dinh van Binh, a Vietnami Kecskés Nyúlkutató Központ (Son Tay-Hatay) igazgatója,
- Dinh Quyet Tam, a Vietnami Nemzeti Méhészeti Vállalat vezérigazgatója.

Az együttműködés keretében már 1996-ban elkezdtük magyar tenyész-állatok (őshonos baromfi, hibrid tojótyúk szülőpár, húsnyúl tenyészanyag) továbbá új tartástechnológia, tenyésztési és szaporítási eljárások dél-kelet ázsiai, így vietnami exportjának előkészítését. Az érdemi együttműködés 1999-ben kezdődött, őshonos magyar tyúkfajta tenyésztojásainak kiszállításával. 250 db magyar tenyésznyúl exportjára 2000. decemberében került sor.

A HAKI évek óta folytatott nagyszerű vietnami haltenyésztési programjainak ismertetésére, a Vietnamban 1999-ben meghonosított 6 magyar baromfifajta és a 2000. évben kiszállított 2 magyar nyúlfajta tenyésztési tapasztalatainak összegzésére, továbbá az együttműködés új formái-

nak kialakítására mindkét fél a közös konferencia szervezését látta legmegfelelőbbnek. Elképzelésünket az FVM is támogatta. Ezért – a korábbi hasonló rendezvényünk folytatásaként – a KÁTKI és a HAKI közösen szervezte meg a második magyar–vietnami kisállattenyésztési konferenciát 2001. augusztus 23. és 26. között. A kisállattenyésztési szakmai szimpózium helyszíne Gödöllő, a Szent István Egyetem rektori díszterme, a program szervezője dr. Kisné, dr. Do thi Dong Xuan, Barta Ildikó és dr. Szalay István volt. A haltenyésztési szimpózium a HAKI szervezésében, Szarvason zajlott.

A kisállattenyésztési szimpózium eredményei

Mindkét ország képviselői kiemelték, hogy a magyar–vietnami kisállattenyésztési együttműködés és az ehhez kapcsolódó konferenciák szervezése nagyon fontos a közös kisállattenyésztési és méhtenyésztési programok kialakításában. Ennek eredményes folytatásához az FVM további céltámogatása szükséges.

A szimpóziumon nem csak a folyamatban lévő közös programokról hangzott el részletes tájékoztatás, de a jövőbeni együttműködés kerekeit is sikerült meghatároznunk.

A felek elhatározták, hogy a konferencia kiadványát (az előadások teljes anyagát) a NIAH - Hanoi (Dr. Vo van Su) szervezésében, a KÁTKI, a HAKI és az MGE közreműködésével készítik.

A jelenlegi és jövőbeni kisállattenyésztési együttműködési programok koordinálására a felek egy szakmai bizottságot hoztak létre, melyben a kutatás, a tenyésztés és a felsőoktatás képviselői kaptak helyet.

A bizottság tagjai:

- magyar részről:
 - Prof. Dr. Mézes Miklós, SZIE
 - Kisné, Dr Do thi Dong Xuan, KÁTKI
 - Dr. Szalay István, MGE
- vietnami részről:
 - Prof. Nguyen Dang Vang, NIAH, Hanoi
 - Prof. Dr. Duong Thanh Liem, National Univ., Ho Chi Minh város
 - Prof. Dr. Chau Ba Loc, Can Tho Univ., Can Tho

Rögzítésre került, hogy a baromfitenyésztési együttműködés az 1999-ben aláírt megállapodások alapján folytatódik, kiemelten az alábbi témákban:

- A sárga magyar és erdélyi kopasznyakú tyúkfajta tenyészállományainak létrehozása Vietnamban 2002-ben. A tenyésztési együttműködés vietnami szakemberek magyarországi tanulmányútjával kezdődik, várhatóan még ebben az évben.
- A gyöngytyúk és a fodrostollú magyar lúd adaptációs kísérleteinek megkezdése Vietnamban, 2002-ben.
- A nyúltenyésztési együttműködési program sikerének köszönhetően a tenyésznyúl export 2002-ben folytatódik.
- A méhtenyésztési együttműködés kerekeit 2002-ben dolgozzuk ki.

A résztvevők döntése értelmében a következő szimpóziumot 2003-ban, Vietnamban tartjuk.

10 ÉVES A CEVA-PHYLAXIA RT



A cég a Budai Várban, a Hadtörténeli Múzeum történelmi falai

között tartotta 10 éves fennállását ünneplő rendezvényét. A házigazda, Jean-Claude Fedou, a Ceva-Phylaxia Rt. vezérigazgatója mellett köszöntötte a cég partnereiből és a sajtó képviselőiből álló közönséget Vonza András miniszter és Philippe du Mesnil, a Ceva Sante Animale vezérigazgatója.

A hazai szakembereknek nem kell bemutatni az 1912-ben, Phylaxia Szérumtermelő Rt. néven alakult, nagy múltú céget, amelynek munkáját olyan nevek fémjelzik, mint Köves János, Hutyira Ferenc, Marek József, Aujeszky Aladár, Derzsy Domokos és Bartha Adorján.

A 80-as évek közepétől az állatgyógyszerek piacán bekövetkezett változások, a rohamosan csökkenő állami támogatások, az állatállomány csökkenése, és később az import liberalizáció új helyzet elé állította a hagyományosan oltóanyag termeléssel foglalkozó és az állami felvásárlásokra alapozó vállalatot.

A versenyben maradáshoz szükséges jelentős tőkebevonást, a technológia, a marketing és értékesítési rendszer fejlesztését már a francia Sanofi Sante Animale SSNA és a Chinoïn Rt. biztosította azáltal, hogy többségi tulajdont szereztek a vállalatnál. A Sanofi 1995-re vált 100%-os tulajdonossá, amire a Sanofi-Phylaxia Rt. a legnagyobb állatgyógyászati oltóanyag termelő és gyártó cég lett a hazai piacon. A cég nem csak megtartotta, de növelte hazai piaci részesedését, amely ma mintegy 25%-os.

1999-ben következett be újabb változás, amikor a Sanofi Sante Animale eladta minden, nem humán gyógyszergyártásra szakosodott részlegét.

Az állat-egészségügyi termékeket gyártó egységeket a Paribas Affaires Indurielles vásárolta fel. Ekkor kapta a cég a ma is használatos Ceva Sante Animale nevet. Az így létrejött vállalat három, szakosodott ipari létesítmé-

nye közül a budapesti Ceva-Phylaxia Rt. az állatgyógyászati oltóanyagok kutatását és gyártását kapta feladatául. A részleg fejlesztésére a vállalat vezetése 2001 és 2004 között 2,4 milliárd forintos beruházást irányzott elő.



IV. MAGYAR ÁLLATORVOS KONGRESSZUS

A Magyar Állatorvosi Kamara, az FVM Állategészségügyi Főosztálya és a Szent István Egyetem Állatorvostudományi Kara által szervezett IV. Magyar Állatorvos Kongresszus 2001. október 18-19-én többszáz gyakorló kollégát vonzott. Az első nap az átfogó, stratégiai kérdésekre volt. A következőkben a második napi baromfi szekció előadásait foglaljuk össze.

Mészáros János akadémikus a **baromfi fertőző bursitiséről** (IBD) és a védekezés lehetőségeiről tartott előadást. A betegség és a kórokozó rövid ismertetése után elsősorban a védekezés tisztázatlan kérdéseire helyezte a hangsúlyt. A megelőzést már a szülőpár állományok szakszerű immunizálásával, homogén immunállapot kialakításával kell kezdeni. Az anyai eredetű ellenanyagok és a különböző típusú vakcinák közötti in-

terakció továbbra is nehezíti a hatásos vakcinázási program kialakítását. Felhívta a figyelmet arra, hogy IBD elleni immunizálás után 10-14 nappal kerüljük a más betegségek elleni vakcinázást. Ez alól a naposkori immunizálás az egyetlen kivétel. Ekkor ugyanis mind az immunrendszert károsító vírusos betegségek (IBD, Marek-féle betegség), mind a további jelentős károkat okozó vírusos betegségek elleni egyidejű vakcinázási programot úgy meg lehet kezdeni, hogy az a későbbiekben egyik betegség elleni aktív immunizálás hatékonyságát sem rontja. Mészáros akadémikus bemutatta a betegség ellen in ovo vakcinázás során kapott eredményeket. Végetetül felhívta a figyelmet az egyes oltóanyagok használati utasításai és a gyakorlati felhasználás közötti ellentmondások veszélyeire.

Tóthné Bistyák Andrea az **avian pneumovírusok** okozta brojler és pulyka kórképekről beszélt. A vírus morfológiai és taxonómiai jellemzése után, a betegség terjedésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az avian pneumovírusok vertikális terjedése továbbra sem igazolt. Érintette a kórhatózással kapcsolatos lehetőségeket és a legkorszerűbb módszereket is.

A betegséggel kapcsolatos hazai gyakorlati tapasztalatokra is kitért. A Debreceni Állategészségügyi Intézetben az avian pneumovírusok diagnosztikájában a PCR módszer különböző változatait rutinszerűen alkalmazzák. Vizsgálataik szerint egyébként hazánkban továbbra is a "B" típus fordul elő a leggyakrabban. Perényi János a coccidiosis elleni Pa-

racox 5 vakcinát mutatta be. A rövid parazitológiai összefoglaló után a hazai nagyüzemi telepeken végzett felhasználási kísérletek eredményeit ismertette. Reméljük ezeket a kísérleteket lapunk valamelyik későbbi számában részletesen közölhetjük. Az előadásokat követő rövid tárgyszerű vita további kérdések tisztázását segítette.

VIV EURÓPA 2001



A két évente megrendezett seregszemle a baromfi- és sertés tenyésztés, tartás és a hozzájuk kapcsolódó feldolgozó ipar egyik legnagyobb kiállítása. Lapunk népes delegációval képviseltette magát.

Richard de Boer, a VIV menedzsere az eseményre kiadott katalógus előszavában kiemeli az idei év fordulópont jellegét. A VIV-en képviselt ágazatokat súlytja ugyanis a leg erősebben az elmúlt évek összes járványa és élelmiszer botránya. Ezért a baromfi- és sertés szektornak fel kell készülnie a tartási, takarmányozási, állat-egészségügyi rendszabályok szigorítására.

A VIV Európa 2001-en észlelhető másik jelenség, hogy olyan fejlett baromfitartó régiók is fontosnak tartották megjelenésüket a kiállításon, ahol pedig megrendezésre kerül a földrész saját VIV kiállítása. Így Dél-Kelet-Ázsiából, Kínából is fogadtak látogatói csoportokat.

Magasan képzett szakemberekkel

képviseltette magát a közel-keleti régió is, ez a növekvő piac, ahol a VIV Törökországban és Iránban tart fenn szervezetet.

